

T.C. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ-ANAYASA HUKUKU
İKİNCİ ÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ
2016-2017 AKADEMİK YILI

21 Ağustos 2017 Tarihli
Bütünleme Sınavı Cevap Anahtarı

Metin Soruları:

1- Egemenliğin kaynağına ilişkin demokratik görüşleri açıklayınız.(10 P)

Egemenliğin kaynağına ilişkin demokratik görüşler “millet egemenliği” ve “halk egemenliği” olmak üzere iki şekilde ifade edilir. Millet egemenliği görüşüne göre, egemenliğin sahibi ve kaynağı millettir. Millet, kendisini oluşturan insanların toplamı değil, onların toplamından ayrı üstün bir varlıktır. Millet, bir ülkede geçmişte yaşamış olan, şu an yaşayan ve gelecekte de yaşayacak olan insanların bütünüdür. Bu görüşe göre egemenlik tek tek bireylerin iradesinden değil, milletin iradesinden kaynaklanmaktadır. Milli egemenlik anlayışına göre millet, egemenliğini yani emir ve yasak koyma yetkisini temsilcileri aracılığıyla kullanır. Bu nedenle millet egemenliği temsili demokrasiyi gerektirir. (5 P)

Halk egemenliği görüşü J.J. Rousseau'nun genel irade teorisine dayanmaktadır. Bu görüşe göre halk şu anda ülkede yaşayan insanlardır. Halkı meydana getiren her bireyin iradesi de genel iradeyi oluşturmaktadır. Egemenlik, bireylerin bu iradelerinin toplamı olup, kendisini oluşturan bireylerden ayrı, soyut bir hukuki varlığa sahip değildir. Bu teoriye göre, genel iradeyi oluşturan toplumdaki her birey egemenliğin bir birimine sahiptir. Örneğin bir toplum 100.000 kişiden oluşuyorsa, o toplumdaki bir birey egemenliğin 1/100.000'ine sahiptir. Buna göre halk, egemenliğini temsilcileri aracılığıyla değil, kendisi doğrudan kullanmaktadır. Dolayısıyla halk egemenliği doğrudan demokrasiyi gerektirir. (5 P)

2- 1923 yılında yapılan değişikliklerin öncesi ve sonrasını da dikkate alarak 1921 Anayasası'nda öngörülen siyasi rejimi açıklayınız.(10 P)

1921 Anayasası, yasama ve yürütme kuvvetlerinin yasama organında toplandığı bir meclis hükümeti rejimini öngörmüştür. 1923 değişiklikleri öncesinde, yürütme ve idare işlevini yerine getiren İcra Vekilleri Heyeti (Bakanlar Kurulu) TBMM tarafından ve kendi üyeleri arasından seçilmekteydi. İcra vekilleri görevlerini meclisin talimatları doğrultusunda yerine getirmekteydi. Yüksek memurlar ve komutanlar meclis tarafından doğrudan atanmaktaydı. Ayrı bir devlet başkanlığı kurumu bulunmamaktaydı. TBMM Başkanı, devlet başkanı sıfatıyla yürütmenin, TBMM başkanı sıfatıyla da yasamanın başı olarak görev yapmaktaydı.(5 P)

1923 yılında yapılan değişiklikler sonrasında da 1921 Anayasası'nın öngördüğü ilk şekliyle meclis hükümeti rejimi devam ettirilmiştir. Fakat ilk kez devlet başkanlığı kurumu ihdas edilerek, devlet başkanlığı ve meclis başkanlığı farklı kişiler tarafından yerine getirilmeye başlamıştır. İcra vekilleri de (bakanlar) meclis yerine, cumhurbaşkanı tarafından seçilir hale gelmiştir. 1923 öncesi ve sonrasında yargı hususunda ise herhangi bir değişiklik veya yenilik yapılmamıştır. Tıpkı 1923 öncesinde olduğu gibi, 1923 değişiklikleri sonrasında da 1876 Kanun-u Esasi'nin yargı ile ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam edilmiştir. (5 P)

3- 1982 Anayasası'na göre yasama sorumsuzluğu ve yasama dokunulmazlığı kavramlarının nitelik, kapsam ve istisnalarını açıklayınız. (10 P)

1982 Anayasası'na göre yasama sorumsuzluğu, meclis üyelerinin görevlerini yerine getirirken ifade ve oylarından, mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden dolayı sorumlu tutulmamlarını ifade eder. Yasama sorumsuzluğunun amacı milletvekillerinin ifade özgürlüğünden yararlanması ve bu özgürlüğün korunmasıdır. Yasama sorumsuzluğu, milletvekillerinin sadece mecliste kullandıkları ifadeleri değil, meclis dışındaki ifadelerini de kapsamaktadır. Yasama sorumsuzluğu mutlaklıtır. Buna göre milletvekilleri ifade ve oyları dolayısıyla cezai anlamda sorumsuzdur. Doktrinde milletvekillerinin ancak hakaret ve sövme içeren ifadelerinden dolayı hukuki olarak sorumlu tutulabileceği savunulmaktadır. Ancak meclis genel kurulunda görüşülen bir konu hakkında TBMM gizlilik kararı almışsa bu konuda milletvekilleri açıklamada bulunamazlar. Dolayısıyla bu durum, yasama sorumsuzluğunun istisnasını oluşturmaktadır. (5 P)

Yasama dokunulmazlığı ise, milletvekillerinin seçilmelerinden önce veya sonra işledikleri öne sürülen suç/suçlardan dolayı TBMM'nin kararı olmaksızın tutulma, sorguya çekilme, tutuklanma ve ya yargılanma gibi kişisel özgürlüğü kısıtlayıcı durumlardan bağışık olması anlamına gelmektedir. Yasama dokunulmazlığının amacı, milletvekillerinin yürütmenin olası keyfi ceza kovuşturmaları ve tutuklanmalarına karşı korunmasıdır. Yasama sorumsuzluğu mutlak nitelikte iken, dokunulmazlık nispidir. Buna göre, ağır cezayı gerektiren suçüstü hali ve Anayasanın 14. maddesinde öngörülen hallerin gerçekleşmesi halinde milletvekilleri hakkında cezai işlem yapılabilecektir. Bu iki koşul aynı zamanda milletvekilliği dokunulmazlığının istisnalarını oluşturmaktadır. Ancak bu durumlar gerçekleştiği takdirde, ilgili birimler tarafından derhal TBMM Başkanlığı'na bildirilmelidir. Bu iki koşul dışındaki durumlarda milletvekillerinin cezası, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır. Dokunulmazlığın kaldırılması milletvekilliğini sonlandırmamaktadır. Dolayısıyla seçimden sonra dokunulmazlığı kaldırılan milletvekilinin milletvekilliği devam etmektedir. (5 P)

Olay soruları:

I- Varsayımsal Olay: Mecliste (Türkiye Büyük Millet Meclisi) grubu bulunan (M) partisine mensup milletvekili (D) tarafından Meclis İçtüzüğü'nün bazı maddelerine ilişkin değişiklik teklifi sunulmuştur. Sunulan teklif Anayasa Komisyonunda görüşüldükten sonra, parti gruplarına dağıtımı yapılarak, birkaç gün içinde görüşülmesine başlanacağı bildirilmiştir. Teklifin görüşülmesi için açılan oturumda yapılan yoklamada 245 milletvekilinin Meclis Genel Kurulu'nda olduğu tespit edilmiş ve ilgili değişiklik teklifinin tümünün görüşülmesine başlanmıştır. Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmeler tamamlandıktan sonra, teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmesi için yapılan oylamada 145 milletvekili kabul, 100 milletvekili ret oyu kullanmıştır. Bu sonuç üzerine Meclis Başkanlığı, teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilebileceğini belirterek maddelerin görüşülmesi sürecini başlatmıştır. Teklifin maddeleri görüşüldükten sonra yapılan oylamaya 450 milletvekili katılmış, oylama sonucunda 280 milletvekili kabul, 170 milletvekili ret yönünde oy kullanmıştır. Yapılan oylamalar sonucunda Meclis Başkanlığı, önerilen teklifin kabul edildiğini açıklamıştır. Ancak Meclis'te grubu bulunan (Z) partisi üyesi milletvekili (R), gündeme ilişkin söz alarak; 1982 Anayasası ve Meclis İçtüzüğü'ne göre İçtüzük değişiklik teklifi için yapılan her iki oylamada da Meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kabul oyunun sağlanması gerekirken bu sayıya ulaşamadığı, bu nedenle İçtüzük değişikliğinin geçersiz olduğu itirazında bulunmuştur. Ayrıca (Z) Partisi, Meclis'te yapılan oylamadan bir gün sonra İçtüzük değişikliğinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.

Sorular:

1- *Varsayımsal olayda bahsedilen Meclis İçtüzüğü'nü TBMM'nin diğer yasama işlemleri ile karşılaştırarak açıklayınız. (10 P)*

TBMM'nin belli başlı yasama işlemleri anayasa değişikliği, kanun ve parlamento kararı (İçtüzük de bir parlamento kararıdır.) şeklinde belirtilebilir. Anayasa değişikliği, adından da anlaşılacağı üzere, TBMM'nin tali kurucu iktidar yetkisine dayanarak anayasa maddelerinde değişiklik yapmasını ifade eder. Anayasamıza göre anayasa değişikliği teklifi, TBMM üye tamsayısının en az 1/3'ü tarafından yazılı yapılmalı ve yine üye tamsayısının en az 3/5'i gibi nitelikli çoğunluğuyla kabul edilmelidir. Anayasa değişikliği teklifleri TBMM Genel Kurulunda iki defa görüşülür. Anayasa değişiklik tekliflerinin görüşülmesi ve kabulü yukarıdaki farklar dışında kanunların ve içtüzüğün değiştirilmesi veya yeni bir kanun veya içtüzüğün yapılmasına ilişkin işlemlerle aynıdır. (3 P)

Kanunların yapılması anayasa değişikliklerine göre farklılık göstermektedir. Kanun önerileri, tasarı ve teklif olmak üzere iki şekilde yapılabilmektedir. Kanun tasarıları Bakanlar Kurulu, kanun teklifleri ise milletvekilleri tarafından yazılı olarak TBMM Başkanlığı'na sunulur. Kanunların kabulü için TBMM üye tamsayısının en az 1/3'ünün toplantıda hazır bulunması ve toplantıya katılanların salt çoğunluğunun kabul oyu yeterlidir. Ancak bu sayı, hiçbir şekilde TBMM üye tamsayısının 1/4'ünün 1 fazlasından az olamaz. (3 P)

Parlamento kararları kanunlardan farklı olarak yasama organının iç işleyişine ve yürütme ile yargı ile ilişkilerine dair yasama işlemleridir. Vatandaşlar açısından uyulması zorunlu, bağlayıcı, genel hukuk kuralları parlamento kararıyla konulamaz. İçtüzük de TBMM'nin çalışmalarını ve yasama ile yürütme arasındaki ilişkileri düzenleyen bir parlamento kararıdır Sessiz anayasa olarak da nitelendirilen TBMM İçtüzüğü, şekli bakımından parlamento işlemi, maddi bakımından ise, sadece parlamentonun iç işleyişini düzenleyen bir işlemdir. Anlaşılacağı üzere İçtüzük, anayasa ve kanunlardan farklı olarak herkes için bağlayıcı düzenlemeler içermemekte, sadece TBMM üyeleri için geçerli kurallar koymaktadır. Bu farkın dışında İçtüzük teklifleri de kanunlarla aynı kabul ve onay aşamalarına tabiidir. Ancak kanunlardan farklı olarak içtüzük tekliflerini sadece milletvekilleri önerebilmekte ve TBMM tarafından kabul edilen kanunları Cumhurbaşkanı onaylayıp Resmi Gazete'de yayımlarken, İçtüzüğe ilişkin değişiklikler TBMM kararı olarak, TBMM Başkanlığı tarafından yayımlanmaktadır (İçtüzük m. 181). Anayasa değişiklikleri, kanunlar ve İçtüzüğün anayasaya uygunluk denetimi ise Anayasa Mahkemesi tarafından yapılmaktadır.(4 P)

2- *Varsayımsal olayda milletvekili (R)'nin, İçtüzük değişikliğinin geçersiz olduğu yönündeki görüşüne katılıyor musunuz? Gerekçeli olarak açıklayınız. (10 P)*

İçtüzük değişiklikleri milletvekilleri tarafından önerilebilmektedir. Kanunlar için gerekli görülen toplantı ve karar yeter sayıları İçtüzüğün değiştirilebilmesi için de gereklidir. Buna göre, TBMM üye tamsayısının en az 1/3'nün (184 milletvekili) toplantıda hazır bulunması ve toplantıya katılanların salt çoğunluğunun (basit çoğunluk) kabul oyu, İçtüzük değişikliği için yeterlidir. Ancak kabul oyu sayısı TBMM üye tamsayısının 1/4'ünün 1 fazlasından (139 milletvekili) az olamaz. İçtüzük değişiklikleri de kanunlar gibi teklif görüşme kabul ve onay aşamalarından geçmektedir. Buna göre ilk olarak teklifin tümü üzerinde görüşmeler

yapıldıktan sonra maddelerin görüşülmesine geçilmesi için oylama yapılmakta ve yukarıda değinildiği şekliyle basit çoğunluk sağlandığı takdirde maddelerin görüşülmesine geçilmektedir. Teklifin maddeleri görüşüldükten sonra da son oylama yapılmaktadır. Bu oylama da basit çoğunluk gerektirir. Yani toplantıya katılanların salt çoğunluğunun kabul oyu, içtüzük değişikliğinin geçerli olması için yeterlidir. (5 P)

Olayımızda içtüzük değişikliği teklifinin görüşülmesine geçilmesi için yapılan toplantıya 245 milletvekili katılmış, 145 milletvekili de kabul yönünde oy kullanmıştır. Dolayısıyla Anayasamızda öngörülen toplantı ve karar yeter sayıları sağlanmıştır. Yine son oylamada toplantıya 450 milletvekili katılmış ve 280 milletvekili kabul, 170 milletvekili ret yönünde oy kullanmıştır. Bu sayılar da Anayasamızda öngörülen toplantı ve karar yeter sayılarını karşıladığı için İçtüzük değişikliği geçerli olup milletvekili (R)'nin, yapılan oylamaya ilişkin olarak, TBMM üye tam sayısının salt çoğunluğunun sağlanması gerektiği yönündeki iddiası yerinde değildir.(5 P)

3- (Z) Partisi'nin Anayasaya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı başvurunun niteliğini ve koşullarını açıklayınız. (10 P)

Olayımızda (Z) Partisi tarafından Anayasaya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne yapılan başvuru, iptal davası (soyut norm denetimi) başvurusudur. Soyut norm denetimi, kanun, kanun hükmünde kararname (KHK) veya TBMM İçtüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımından aykırı olup olmadıklarının denetlenmesini ifade eder. Soyut norm denetiminde, kuralın uygulandığı somut bir dava veya olay yoktur. Anayasaya aykırılık iddiası ve denetimi herhangi davayla ilgili olmaksızın soyut olarak gerçekleştiği için bu denetim soyut norm denetimi olarak belirtilmektedir. Anayasa mahkemesi yapılan başvurular sonucunda bir kuralın anayasaya aykırılığına hükmederse o kuralı iptal eder. Anayasaya uygunluk kararı verirse kurala ilişkin iptal talebini reddeder. (5 P)

Soyut norm denetiminin bazı koşulları bulunmaktadır. Buna göre soyut norm davası ancak Cumhurbaşkanı, iktidar ve ana muhalefet partisi meclis grupları ile TBMM üye tamsayısının en az 1/5'i tutarındaki üyeler tarafından açılabilir. Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunlar sadece şekil bakımından denetlenebilmektedir. Bunların şekil bakımından denetimi için Cumhurbaşkanı ve TBMM üye tamsayısının 1/5'i, kanunun Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren 10 gün içinde; KHK ve TBMM İçtüzüğü'nün şekil bakımından denetimi için Cumhurbaşkanı, iktidar ve anamuhalefet partisi meclis grupları ile TBMM üye tamsayısının en az 1/5'i tutarındaki üyeler bunların Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren 60 gün içinde dava açabilmektedir. Esas bakımından ise, Kanun, KHK ve TBMM İçtüzüğü'nün denetimi için Cumhurbaşkanı, iktidar ve ana muhalefet partisi meclis grupları ile TBMM üye tamsayısının en az 1/5'i tutarındaki üyeler, bu kuralların Resmi Gazete'de yayımlandığı günden itibaren 60 gün içinde Anayasa Mahkemesi'ne iptal davası açabilmektedir. İktidar ve anamuhalefet parti grupları dışındaki meclis gruplarına iptal davasının açma yetkisi tanınmamıştır.(5 P)

4- Anayasa Mahkemesine yapılan başvurunun sonucunun hangi yönde olabileceğini değerlendiriniz.(10 P)

Olayımızda (Z) Partisi, Meclis'te yapılan oylamadan bir gün sonra İçtüzük değişikliğinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur. Buna göre, öncelikle iptal davası açılabilmesi için TBMM tarafından kabul edilmiş olan bir kuralın var olup olmadığı araştırılmalıdır. Anlaşılacağı üzere olayımızda bu kural TBMM tarafından kabul

edilen içtüzük değişikliğidir. İçtüzük değişikliği TBMM kararı olup Anayasa Mahkemesi'nin şekil ve esas denetimine tabi olan TBMM kararlarından biridir. (5 P)

TBMM İçtüzüğü değişikliklerinin iptali için Anayasa Mahkemesine iptal davası açma yetkisi Cumhurbaşkanı, iktidar ve ana muhalefet partisi meclis grupları ile TBMM üye tamsayısının en az 1/5'i tutarındaki üyelere tanınmıştır. Bu sayılan organlar, içtüzük değişikliğinin Resmi Gazete'de yayımlanmasından itibaren 60 gün içinde şekil ve esas bakımından iptal davası açabilmektedir. Ancak olayımızda (Z) Partisinin meclis grubu bulunuyor olsa da iktidar veya anamuhalefet parti gruplarından biri olmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla (Z) partisinin iptal davası açma yetkisi bulunmamaktadır. Ayrıca TBMM'nin İçtüzüğü kabul ettiği günden hemen sonraki gün iptal davası açılmıştır. Oysaki kuralın Resmi Gazete'de yayımlanmasının beklenmesi ve yayımı izleyen 60 gün içinde ve Anayasada sayılan organlar tarafından iptal davasının açılması gerekirdi. Sonuç olarak Anayasa Mahkemesi, iptal davasının koşulları oluşmadığı için yapılan başvuruyu reddedecektir. (5 P)

II- Varsayımsal Olay: 7 Haziran 2015 milletvekili genel seçimlerinin ardından (A) Partisi 225, (B) Partisi 190, (C) Partisi 85, (D) Partisi ise (50) milletvekilliği kazanmıştır. Bu sonuçlar üzerine (B) Partisi genel başkanı (Y), Cumhurbaşkanı tarafından hükümeti kurmak üzere görevlendirilmiştir. (Y) tarafından yapılan hükümet kurma çalışmaları sonucunda (B), (C) ve (D) partilerinin katıldığı koalisyon hükümeti kurulmuştur. (Y) tarafından oluşturulan bakanlar kurulu listesi 1 Temmuz 2015 tarihinde Cumhurbaşkanı'na sunulmuş ve bakanlar aynı gün Cumhurbaşkanı tarafından atanmıştır. Bakanlar Kurulu 3 Temmuz 2015 tarihinde ilk kararını almış ve bu karar aynı gün Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. 10 Temmuz 2015 tarihinde Bakanlar Kurulu'nun programı TBMM'de okunmuş, 11 Temmuz 2015 tarihinde de güven oylaması görüşmeleri yapılmıştır. 13 Temmuz 2015 günü yapılan güven oylamasına 350 milletvekili katılmıştır. Yapılan oylamada 200 milletvekili kabul, 150 milletvekili ret oyu kullanmıştır. Oylamaların ardından (A) Partisi milletvekili (Ş), yaptığı basın açıklamasında seçimlerden birinci çıkan kendi partisinin genel başkanının hükümeti kurmakla görevlendirilmesi gerekirken ikinci parti başkanının görevlendirilmesinin Anayasaya aykırı olduğunu belirterek hükümetin kurulmamış olduğunu ileri sürmüştür. (Ş) Ayrıca, hükümetin kurulmuş olduğu varsayılsa bile, Bakanlar Kurulu henüz göreve başlamadığı için 3 Temmuz tarihli kararın yok hükmünde olduğunu, Anayasada güven oylaması için öngörülen süre şartına uyulmadığını ve Meclis üye tamsayısının salt çoğunluğunun kabul oyu alınmadığından, yapılan güven oylamasının Anayasaya aykırı şekilde gerçekleştiğini, iddia etmiştir.

Sorular:

1- Milletvekili (Ş)'nin, (B) Partisi genel başkanının hükümeti kurmakla görevlendirilmesine ve Bakanlar Kurulunun 3 Temmuz tarihli kararının geçersiz olduğuna ilişkin iddialarına katılıyor musunuz? Gerekçeli olarak açıklayınız. (15 P)

Anayasamıza göre Başbakan TBMM üyeleri arasından Cumhurbaşkanı'na atanır. Anlaşılacağı üzere Anayasamız, bir kişinin başbakan olabilmesi için milletvekili seçilmesini yeterli görmüştür. Bakanlar ise milletvekilleri ya da milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olan kişiler arasından Başbakan tarafından seçilip cumhurbaşkanı tarafından atanır (Anayasa m. 109). (5 P)

Anayasamız uyarınca seçimlerin sonuçlanmasının ardından TBMM Başkanlık Divanının seçiminden sonraki kırk beş gün içinde Bakanlar Kurulu oluşturulur. Bu kırkbeş günlük

sürede Bakanlar Kurulu Cumhurbaşkanı tarafından atandığı takdirde kurulmuş ve görevine başlamış olur. Ancak Bakanlar Kurulunun yine bu kırkbeş gün içinde TBMM tarafından güvenoyu alması gerekir. Güvenoyu Bakanlar Kurulunun kurulması için değil, görevine başlarken TBMM tarafından onaylanması için öngörülen bir gerekliliktir. Yeni kurulan Bakanlar Kurulu TBMM'den güvenoyu alamadığı takdirde görevi sona erer. Ancak Bakanlar Kurulu Cumhurbaşkanı tarafından atandığı tarihten itibaren Anayasa ve kanunlar çerçevesinde görevlerini yapabilir ve kararlar alabilir. (5 P)

Olayımızda milletvekili (Ş), seçimlerden birinci çıkan kendi partisinin genel başkanının hükümeti kurmakla görevlendirilmemesinin Anayasaya aykırı olduğunu ileri sürmüştür. Ancak Anayasamızda seçimlerden birinci çıkan siyasi partinin genel başkanının hükümeti kurmakla görevlendirileceğine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. Anayasamız sadece milletvekili olmayı hükümeti kurmakla görevlendirilmek için yeterli görmüştür. Bu bağlamda Cumhurbaşkanı, TBMM üyeleri arasından herhangi bir milletvekiline bu görevi verebilir. Eğer (B) Partisi Genel Başkanı (Y) milletvekili ise Cumhurbaşkanı tarafından hükümeti kurmakla görevlendirilebilir. Olayda milletvekili (Ş)'nin itirazı (Y)'nin milletvekili olmadığını değil, seçimlerden birinci çıkan partinin genel başkanı olmadığını dayanak almaktadır. Dolayısıyla milletvekili (Ş)'nin bu konudaki iddiası, anayasal dayanaktan yoksun olduğu için yerinde değildir. (Ş) ikinci olarak, Bakanlar Kurulunun kurulmuş olsa bile henüz göreve başlamadığını belirterek 3 Temmuz 2015 tarihli Bakanlar Kurulu kararının yok hükmünde olduğunu ifade etmiştir. Ancak yukarıda da belirtildiği üzere, Bakanlar Kurulu Cumhurbaşkanı tarafından atandığı tarihten itibaren Anayasa ve kanunlarda öngörülen yetkilerini kullanabilir ve kararlar alabilir. Dolayısıyla olayımızda Bakanlar Kurulu, 1 Temmuz 2015'te Cumhurbaşkanı tarafından atandığı tarihte görevine başladığı için 3 Temmuz 2015'te aldığı karar geçerli olup (Ş)'nin bu konudaki iddiası da yerinde değildir.(5 P)

2- Güven oylamasının geçersiz olduğuna ilişkin milletvekili (Ş) tarafından ileri sürülen iddiaya katılıyor musunuz? Gerekçeli olarak açıklayınız (15 P).

Anayasamıza göre Bakanlar Kurulunun programı, kuruluşundan en geç bir hafta içinde Başbakan veya bir bakan tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisinde okunur ve güvenoyuna başvurulur. Güvenoyu için görüşmeler, programın okunmasından iki tam gün geçtikten sonra başlar ve görüşmelerin bitiminden bir tam gün geçtikten sonra oylama yapılır. Güven oylaması açık oyla genel hükümlere göre yapılır (İçtüzük m. 124). Yani Bakanlar Kurulu göreve başlarken TBMM'de yapılan güven oylaması görüşmelerine katılanların salt çoğunluğunun kabul oyu yeterlidir. (5 P)

Olayımızda Bakanlar Kurulunun 1 Temmuz 2015 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından atandığı görülmektedir. 10 Temmuz 2015 tarihinde Bakanlar Kurulu'nun programı TBMM'de okunmuş, 11 Temmuz 2015 tarihinde de güven oylaması görüşmeleri yapılmıştır. Güven oylaması ise 13 Temmuz 2015 günü yapılmıştır. Anlaşılacağı üzere, Bakanlar Kurulunun kuruluşundan en geç bir hafta içinde yani 8 Temmuz gününe kadar Bakanlar Kurulunun programının okunması ve güvenoyuna başvurulması gerekirken 10 Temmuz 2015 günü program okunmuştur. Dolayısıyla güven oylaması için Anayasada öngörülen süre sınırı aşılmıştır (3 P).

Ayrıca, Güvenoyu görüşmeleri, programın okunduğu 10 Temmuz gününden iki tam gün (48 saat) sonra yani 12 Temmuz günü aynı saatte yapılması gerekirken 11 Temmuz günü yapılmıştır. Yine görüşmelerin bitiminden bir tam gün (24 saat) sonra yani 11 Temmuz

günü görüşmeler saat kaçta bitirilmiş ise 12 Temmuz günü aynı saatte oylamaya başlanması gerekirken 13 Temmuz günü oylama yapılmıştır. Bu nedenle de güven oylaması için Anayasa ve İktisadî öngörülen süre şartlarına uyulmamıştır. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi'nin TBMM tarafından alınan bu güven oylaması kararını iptal etmesi gerekir. Bu hususlarda milletvekili (Ş) tarafından öne sürülen iddialar iddiaları yerindedir. (2 P)

Yukarıda da belirtildiği üzere, Bakanlar Kurulu göreve başlarken yapılan güven oylamasında basit çoğunluğun kabul oyu, güvenoyu alınabilmesi için yeterlidir. Olayımızda güven oylamasına 350 milletvekili katılmıştır. Yapılan oylamada 200 milletvekili kabul, 150 milletvekili ret oyu kullanmıştır. Oylamada kabul oyları bakımından basit çoğunluk olan 176 sayısı fazlasıyla sağlandığından Bakanlar Kurulunun güvenoyu aldığı görülmektedir. Sonuç olarak milletvekili (Ş)'nin bu konudaki iddiaları yerinde değildir (5 P).